

Høringsspørsmål rammeplaner og veiledende lister

- Svar fra NMSU

Felles innledning til rammeplanene

1. Er sammenhengen mellom rammeplanene og Plan for kirkelig undervisning og læring – overordnet del tydelig fremstilt?

☒ Ja

☐ Nei

Fritekst:

2. Mener høringsinstansen at rammeplanene gir en tydelig og hensiktsmessig retning for lokal planlegging av kirkelig undervisning og læring?

☐ Ja

☒ Nei

Fritekst: Rammeplanene gir mange gode rammer med viktige hensyn til hvordan barn og unge lærer og utvikler seg i ulike faser, og innhold tilpasset det. De gir også god og fleksibel retning for lokalt arbeid.

NMSU mener samtidig at planen tydeligere kan vektlegge betydningen av samarbeid mellom menighet og barne- og ungdomsorganisasjoner. Organisasjonene representerer viktige arenaer for trospraksis, fellesskap og frivillig engasjement for hele familien, og kan bidra til kontinuitet for barn og unges kirkelige undervisning og læring gjennom hele oppveksten.

NMSU mener også at den verdensvide kirke og misjonsperspektivet kunne vært tydeligere integrert som en gjennomgående tanke i kirkelig undervisning og læring. Dette bør inkludere et fokus på misjonsarbeid i andre land, men også lokalt. Et misjonalt fokus inkluderer også en formidling av kirkens globale oppdrag; at kirken er sendt av Gud og kalt til å delta i det Gud gjør på jorden. I dette inngår å dele Guds kjærlighet i ord og handling. Under dette savner vi også fokus på den første kristne kirke i tekstutvalg, samt vektlegging av Kristi himmelfart og Pinse som viktige høytidsdager i kirkeåret. Bibelens store fortelling stopper ikke ved oppstandelsen, og kjennskap til fortellinger om de første kristne kan være nyttig i barn og unges livstolkning i dag.

NMSU mener også at fokus på ledertrening og disippelskap er viktig, særlig for aldersgruppene 13–19 og unge voksne, et større fokus på dette vil også møte ungdommer og unge voksnes søken etter mening og sammenheng i vår verden i dag.

Det er med utgangspunkt i disse overordnede temaene vi under kommer med konkrete forslag til endringer og omformuleringer.

3. Er eksempel på erfaringsmål nyttige i lokalt arbeid med læring og inkludering i kirkelig undervisning?

☒ Ja

☐ Nei

Fritekst:

Erfaringsmålene oppleves nyttige, men det er flere ganger litt uklart hva som er erfaringsmål og hva som er anbefalte praksiser og hvordan forholdet mellom de to listene er. Dette kunne med fordel vært tydeliggjort i innledningen, og underveis med å samstille rammeplanene og de veiledende listene for de ulike aldersgruppene.

4. Er forståelsen av tolkningskompetanse tydelig og relevant formulert?

☒ Ja

☐ Nei

Fritekst:

5. Ut fra beskrivelsen i innledningen: Er samisk innhold i rammeplanene tilstrekkelig ivaretatt?

☒ Ja

☐ Nei

Fritekst:

Vi mener også at det her kunne vært oppfordret til å inkludere også andre nasjonale minoriteter, og at det generelle kulturelle mangfoldet kan oppfordres til å synliggjøres i lokal plan der det er representert i lokalsamfunnet (f.eks. ved store grupper kristne innvandrere.)

6. Er prinsippene for progresjon mellom aldersgruppene tydelige og hensiktsmessige?

☒ Ja

☐ Nei

Fritekst:

7. Mener høringsinstansen at foresattes og fadderes rolle er tilstrekkelig beskrevet og ivaretatt?

☒ Ja

☐ Nei

Fritekst:

Forpliktende innhold i rammeplanene

8. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen "For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken invitere dem til å: (...)". Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om det er for lite forpliktende innhold i de seks rammeplanene generelt, og i rammeplanen for konfirmasjonstiden spesielt.

Fritekst:

Som utgangspunkt for en lokal plan så oppleves det som en naturlig åpen formulering å bruke.

Veiledende lister- overordnet om kjernetekstene

9. Gir oversikten over kjernetekster hjelp til helhet og sammenheng i tekstutvalget for aldersgruppene 0–19 år?

☐ Ja

☐ Nei

Fritekst:

Vi opplever oversikten som god for å se helhet og sammenheng mellom aldersgruppene. Vi har innspill til tekstutvalget for å i større grad få fram den store fortellingen i Bibelen som kommer under de konkrete spørsmålene for dette under de ulike rammeplanene.

Rammeplan for 0–5 år

10. Har høringsinstansen overordnede innspill på rammeplanen for 0–5 år?

Fritekst:

Rammeplanen ivaretar mye viktig allerede. Vi savner imidlertid to ting:

1. Vi mener at det er viktig å tidlig åpne opp for en forståelse av det verdensvide fellesskapet kirken er, og kommer med konkrete forslag til å inkludere det i større grad i svarene under.
2. Vi ønsker at et økt fokus på samarbeidet mellom menighet og barne- og ungdomsorganisasjoner kommer tydelig fram også her. Her kommer vi også med konkrete forslag i svarene under.

11. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplanens innledning?

Fritekst:

Rammeplanen gir gode beskrivelser av barns læring gjennom relasjoner, lek og deltakelse. NMSU mener samtidig at planen tydeligere kan vektlegge betydningen av samarbeid mellom menighet og barne- og ungdomsorganisasjoner. Organisasjonene representerer viktige arenaer for trospraksis, fellesskap og frivillig engasjement for hele familien, og kan bidra til kontinuitet i barnets trosopplæring gjennom oppveksten. Derfor foreslår vi følgende **tillegg** på slutten av avsnitt 2 under «Rammeplan for kirkelig undervisning og læring, 0–5år»:
«Dette kan også gjøres i samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjonenes tilbud til aldersgruppen som familiemiddager, familieleirer mm.»

12. Gir rammeplanen en god beskrivelse av hvordan kirkelig undervisning kan støtte barns tidlige relasjoner og trosutvikling?

☐ Ja

☐ Nei

Fritekst:

13. Er vektleggingen av lek, relasjon og sanselig læring hensiktsmessig?

☐ Ja

☐ Nei

Fritekst:

14. Vurderer dere at aktivitetstilbudet for aldersgruppen er realistisk og gjennomførbart?

☐ Ja

☐ Nei

Fritekst:

Her er det også anledning for å minne om samarbeidet med barne- og ungdomsorganisasjonene for å øke tilbudet. Vi foreslår å **legge til** denne setningen på slutten av avsnittet som starter med «Flere typer aktiviteter...»: «*Ved å invitere til aktiviteter i samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjonenes tilbud til aldersgruppen, eller på tvers av generasjoner, kan man få til en enda større bredde i aktiviteter.*»

15. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» relevante for aldersgruppen?

☐ Ja

☐ Nei

Fritekst:

Men vi mener at siste punkt kan utdypes ved å **legge til**: «*samtale om Jesus og hvem han var og hva han gjorde, og hva de kan bety for oss i dag?*». Det henger også da sammen med punktet om Jesus under sentrale temaer og utvalgskriterier under.

16. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier?

Fritekst:

17. Er erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon» relevante for aldersgruppen?

☐ Ja

☐ Nei

Fritekst: Fint at det verdensvide fellesskapet er nevnt i siste kulepunkt s. 5, vi foreslår at det **legges til**: «*... gjerne knyttet til menighetens misjonsavtale.*» på slutten av punktet.

18. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Fritekst:

Her har vi fire **endringsforslag** for å tydeliggjøre at erfaringsmålene tydeliggjør et globalt perspektiv, og fokus på barne- og ungdomsorganisasjonene som vi etterlyste:

pkt 7: «*Arbeide med temaer som vennskap, kjærlighet og rettferdighet*» foreslås å få **tillegget**: «*..også i et verdensvidt perspektiv*»

pkt 9: «*dele, få, tørste og vise omsorg.*» foreslås å få **tillegget**: «*..både lokalt og globalt.*»

Og så foreslår vi å legge til disse to kulepunktene:

«*delta på barne- og ungdomsorganisasjonenes tilbud for aldersgruppen*»

«*dele eller delta på andre måter, sammen med familien, i diakoni og misjon*»

19. Er samarbeidet med foresatte og faddere tilstrekkelig ivaretatt?

☐ Ja

☐ Nei

Fritekst:

Forslag til nytt kulepunkt

«oppfordre til å bli kjent med, og delta på, menighetens og barne- og ungdomsorganisasjonenes tilbud for barn og familier.»

Veiledende lister 0-5 år

20. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 0-5 år?

Fritekst:

Med tanke på overvekten av NT-tekster kan det vurderes om første del av Abrahamsfortellingen med 1 Mos 12, 1-5 samt 15, 1-5 kunne vært med, både fordi den erfaringsmessig fungerer godt med barn (undring under stjernehimmelen) og er en sentral tekst i den store fortellingen i Bibelen. Evt også sammen med Sal 8, eller 23.

21. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 0-5 år?

Fritekst:

Dersom de ikke taes med som kjernetekster så tenker vi at alle tekstene foreslått over er relevante i sammenhengen evt. som eksempeltekster. Vi savner også at det er med en tekst om gjenopprettelsen slik som f.eks. Joh Åp 21, 1-5

22. Har høringsinstansen innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster? **Fritekst:**

Det hadde vært mer praktisk dersom eksempeltekstene hadde stått rett etter kjernetekstene for de ulike aldersgruppene, ettersom man vil bruke begge listene når det jobbes med lokal plan for aldersgruppene.

23. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst:

Vi savner sanger og salmer med et globalt perspektiv og foreslår:

Salme 731 «Jeg folder mine hender små» og suppleringsang: «Vi tar hverandres hender» som brukes mye i babysang, for å få mer globalt fokus også i sangvalget.

24. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst:

Rammeplan for 6-12 år

25. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for 6-12 år?

Fritekst:

Rammeplanen har et godt fokus på deltakelse, undring og læring. NMSU anbefaler at planen i større grad anerkjenner barne- og ungdomsorganisasjonenes rolle som samarbeidspartnere i kirkens undervisnings- og læringsarbeid. Organisasjonene bidrar med

fellesskap, leirarbeid, ledertrening, frivillighet og arenaer der barn kan utvikle tro, tilhørighet og engasjement også utenfor menighetens aktiviteter.

Planen har også gjennomgående lite fokus på kirkens globale oppdrag og det verdensvide fellesskapet. Dette ønsker vi også at kommer tydeligere fram. 6–12 år er en viktig fase for utvikling av verdensbilde, og det er derfor et tema som må løftes tydeligere fram her i rammeplanen.

26. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?

Fritekst:

For å få fram mulighetene i samarbeidet med barne- og ungdomsorganisasjonene også her så foreslår vi dette **tillegget** på slutten av tredje avsnitt som starter med « Kirkens aktiviteter...» *«Aktiviteteene kan også arrangeres i samarbeid mellom menigheten og kristne barne- og ungdomsorganisasjoner»*

27. Mener dere at rammeplanen ivaretar barns behov for utforskning, undring og læring?

☒ Ja

☐ Nei

Fritekst:

28. Er balansen mellom kunnskap, opplevelse og deltakelse hensiktsmessig?

☒ Ja

☐ Nei

Fritekst:

29. Er forslagene til aktiviteter realistiske og relevante for menighetene?

☒ Ja

☐ Nei

Fritekst: For å tydeligere få frem muligheten i samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjonene foreslår vi følgende **endring** i siste avsnitt:

Opprinnelig tekst: *«Barne- og ungdomsorganisasjoner kan være viktige samarbeidspartnere, der det lokalt er naturlig.»* **endres til:** *«Barne- og ungdomsorganisasjoner **er viktige læringsarenaer og samarbeidspartnere i kirkens arbeid med undervisning og læring. Gjennom organisasjonenes undervisningsmaterieell, aktiviteter, leirer og fellesskap får barn og unge erfaring med kristen tro og fellesskap.»***

30. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?

☒ Ja

☐ Nei

Fritekst:

Er det innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier?

☒ Ja

☐ Nei

Fritekst:

Her foreslår følgende endringer:

I punktet om bibeltekster som tar opp kamp for rettferdighet og vern om skaperverket, foreslår vi å **legge til** «globalt perspektiv» så det står: «*Bibeltekster som gir et globalt perspektiv på f.eks. kamp for rettferdighet og vern om skaperverket.*»

For å få med en refleksjon over kirkens røtter i den første kristne kirke, foreslår vi følgende **tillegg** under det siste kulepunktet under tolkningskompetanse. «*... med særlig fokus på de første kristne og kirkens rolle i samfunnet.*» og videreføres i tekstutvalget –se forslag under svar nr. 35 og 36

Videre under tolkningskompetanse foreslår vi å legge til følgende punkt :

«*Bibelen presenteres som en stor fortellingen med sammenheng mellom Det gamle og Det nye testamentet, og våre liv.*» fordi vi tenker at det hører hjemme også under tolkning, ikke bare under «lære om Bibelen», at de skal utforske Bibelen som en stor fortelling fra skapelse til nyskapelse, og at det er et viktig utgangspunkt for kristen livstolkning som kan starte allerede i denne aldersgruppen.

31. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

☒ Ja

☐ Nei

Fritekst:

Vi mener at det siste avsnittet som starter med «*Lokale kulturuttrykk*...» gir en viktig retning for dette punktet og foreslår det **flyttet til innledningen** til overskriften heller enn til slutt.

Vi foreslår også at tillegget på siste kulepunkt med «*også i et diakonalt perspektiv*» **erstattes** av «*med vekt på å gjenspeile en bredde i ulikt engasjement og historier*» jfr. innledningen som sier at de skal lære om «*... personer som har formet kirken lokalt og globalt*»

32. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

☒ Ja

☐ Nei

Fritekst:

Vi foreslår å legge til pinse i punkt 8 slik at det står dette: «*bruke kirkeårskaldenere med de liturgiske fargene, og gjøre kirkeårsrelaterte aktiviteter for eksempel til advent, faste, påske, og pinse, i kirken og hjemme.*»

Vi foreslår også å **legge til** kulepunktet: «*bli kjent med menighetens misjonsavtale, eller annet globalt samarbeid, gjennom å lære om fokuslandet, bli kjent med barns hverdag i landet, og få smakebiter av mat, musikk, natur og kultur derfra, samtidig som en reflekterer over kirkens globale oppdrag og egen rolle i det.*» for å løfte fram misjonsavtalen og bevissthet rundt den verdensvide kirke og kirkens globale oppdrag.

33. Er foresattes og fadderes rolle tydelig og hensiktsmessig beskrevet?

☐ Ja

☐ Nei

Fritekst:

Vi foreslår også her å **legge til** et nytt kulepunkt for å få frem mulighetene i barne- og ungdomsorganisasjonenes tilbud: «*oppfordre til å bli kjent med, og delta på, menighetens og barne- og ungdomsorganisasjonenes tilbud for barn og familier.*»

Veiledende lister-6-12 år

34. Bibeltekster: Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 6– 12 år? **Fritekst:**

Vi savner en tekst om “Den nye himmel, og den nye jord” F.eks. Joh Åp 21, 1–5. Det oppleves også rart at to litt ulike kristne høytider er slått sammen til «Jesu himmelfart og pinsefortellingen» og foreslår at disse deles opp i Kristi(Jesu) himmelfart: Apgj 1, 6–11 /Matt 28, 16–20 og Pinse: Apgj 2, 1–13

Vi savner også noen fortellinger fra den første kristne kirke, som vi tror er viktige også for barn å møte. Da kan man ta med f.eks. Apgj 2, 42–47, eller 4, 32–35 og en fortelling som Apgj 13, 13–16, 42–51, eller Apgj 18, 1–17.

Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 6–12 år?

Fritekst:

Vi savner en overskrift som f.eks. «Tekster som tematiserer kirkens globale oppdrag» med f.eks. dette tekstutvalget under:

Starten på Guds frelsesplan for hele verden (1 Mos 12,1–5)

Verdensvidt perspektiv i salmene (Sal 8, Sal 22, 28–30, Sal 67, Sal 96)

Verdensvidt perspektiv hos profetene (Jesaja 49,6, Jesaja 55, 4–5)

Gud bryr seg om andre folkeslag (Jona 1–4)

Hva krever Gud av oss? (Mika 6,8)

Guds kjærlighet til hele verden (Joh 3,16)

Jesu om jordens salt og verdens lys (Matt 5, 13–16)

Jesu oppdrag til disiplene i de ulike evangeliene (Mark 16,15, Luk 24, 47–48, Joh. 20,21, og Apg. 1,8)

Jesu oppstandelse er ikke bare for jødene, men hele verden (Apgj 8, 26–40, Apgj 10)

Hvordan kan de tro på noe de ikke har hørt? (Rom 10, 13–15)

35. Har høringsinstansen innspill på listenes utforming med inndeling i kjerne- og eksempeltekster? **Fritekst:**

Det hadde vært mer praktisk dersom eksempeltekstene hadde stått rett etter kjernetekstene for de ulike aldersgruppene, ettersom man vil bruke begge listene når det jobbes med lokal plan for aldersgruppene.

36. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst:

Vi savner sanger og salmer med et globalt perspektiv og foreslår:

Nos 731 «*Jeg folder mine hender små*», Nos 678 «*Vi rekker våre hender frem*», og Nos 697 «*Der det nye livet lever*» å få mer globalt fokus også i sangvalget. Vi foreslår også

«*Morgendagens søsken*» «*Jeg vil gå*» (Team båt), og «*Vi vil være med og si det høyt til alle*» som supplerende.

37. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst:

Rammeplan for konfirmasjonstiden

38. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for konfirmasjonstiden?

Fritekst:

Rammeplanen for konfirmasjonstiden løfter fram konfirmasjonstiden som en viktig arena for fellesskap, læring og trosutvikling. NMSU mener samtidig at planen tydeligere kan vektlegge betydningen av videre disippelskap og tilhørighet etter konfirmasjonstiden. Barne- og ungdomsorganisasjonene er viktige samarbeidspartnere og ressurser gjennom leirarbeid, frivillige ledere, ledertrening, trospraksis og ungdomsfellesskap. Planen bør derfor i større grad synliggjøre hvordan samarbeid med organisasjonene kan bidra til å bygge bro mellom konfirmasjonstiden og videre deltakelse, trosliv og engasjement i det kristne fellesskapet. NMSU savner en tydeligere vektlegging av konfirmasjonstiden som en del av et helhetlig og livslangt disippelskap. Konfirmasjonstiden bør ikke forstås som et avsluttet undervisningsløp, men som en overgang til videre deltakelse i menighetens og organisasjonenes fellesskap.

Planen har også gjennomgående svakt fokus på kirkens globale oppdrag og det verdensvide fellesskapet. Dette ønsker vi også at kommer enda tydeligere fram. Vi kommer til å komme med konkrete til hvordan vi tenker dette kan komme til uttrykk i planen i forslagene i svarene under.

39. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?

Fritekst:

Vi foreslår at det **legges til «..., lokalt og globalt»** på slutten av siste avsnitt for å få fram det verdensvide fellesskapet konfirmantene er blitt en del av gjennom dåpen.

40. Er det innspill til rammer for konfirmasjonstiden (omfang, struktur, leir og innhold)?

☐ Ja

☐ Nei

Fritekst:

Her mener vi at potensialet i konfirmantleirer og samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjoner kan løftes sterkere fram og foreslår følgende **tillegg** til den opprinnelige teksten i fet skrift:

«Konfirmantleir er en viktig samværsform som bør prioriteres i lokal plan for konfirmasjonstiden. Barne- og ungdomsorganisasjoner er naturlig samarbeidspartnere for leir, og en betydelig ressurs for kirkens konfirmantarbeid. Gjennom kompetanse, leirfaglig erfaring, frivillige ledere og ledertreningsopplegg bidrar de til å styrke kvaliteten og bredden i konfirmantarbeidet. Samtidig bygger organisasjonene bro mellom konfirmasjonstiden og varig deltakelse i kristne fellesskap og trospraksis.»

41. Er det god balanse mellom bredde og fordypning i undervisningen?

☐ Ja

☐ Nei

Fritekst:

42. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset aldersgruppen?

☐ Ja

☐ Nei

Fritekst:

43. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgskriterier?

Fritekst:

Vi savner et bredere fokus på kirkens globale oppdrag enn bare kamp for rettferdighet og vern om skaperverket – og foreslår å **erstatte** siste kulepunkt med følgende formulering: «**Bibeltekster som løfter fram kirkens globale oppdrag, derunder også poetiske og etiske bibeltekster om kamp for rettferdighet og vern om skaperverket**»

Vi savner også fokus på den store fortellingen i bibelen og foreslår å **legge til** følgende punkt under tolkningskompetanse:

«*Konfirmantene skal få kjennskap til Bibelen som en stor helhetlig sammenhengende fortelling, og erfare hvordan vi kan lese enkeltfortellinger og våre livsfortellinger inn i denne, samt se fortellingen i et verdensvidt perspektiv*»

44. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

Fritekst:

For å knytte forståelse til den nåværende kirken til den første kristne kirken foreslår vi å **legge til** følgende punkt:

«*få kunnskap om de lange linjene i liturgiske formuleringer og ledd, også tilbake til den tidlige kristne kirke for å kunne forstå ulike måter den historien kirken er en del av fortsatt kommer til uttrykk i dagens kirkeliv og gudstjenester.*»

45. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Fritekst:

Vi har fire forslag til endringer i teksten:

Pkt: 7:

Opprinnelig tekst: «*bli kjent med menighetens misjonsprosjekt.*» foreslås **utdypet** ved å endre til: «*bli kjent med menighetens misjonsavtale **og kirkens lokale og globale oppdrag, og reflektere over hvordan de selv kan delta i dette.***»

Pkt: 9:

Opprinnelig tekst: «*oppleve menighetens og samarbeidsorganisasjonenes ungdomsarbeid.*» foreslås **utdypes** og konkretiseres ved å erstattes med: «*oppleve **og delta i** menighetens og samarbeidsorganisasjonenes ungdomsarbeid, **og bli kjent med muligheter for videre fellesskap og engasjement etter konfirmasjonstiden.***»

Pkt. 10:

Opprinnelig tekst «*samtale om kristen tro, og utforske sammenhenger mellom ulike deler av teologien ...*» foreslås **utdypet** ved å legge til: «*samtale om kristen tro, utforske sammenhenger mellom ulike deler av teologien og reflektere over hva det innebærer å leve som Jesu disippel i hverdagen...*»

Pkt 14:

Opprinnelig tekst: «*Reflektere over etiske problemstillinger og om vårt individuelle og felles ansvar for skaperverket og medmennesker.*» foreslås å **utdypes ved å legge til** lokalt og globalt: «*Reflektere over etiske problemstillinger og om vårt individuelle og felles ansvar for skaperverket og medmennesker både lokalt og globalt.*»

46. Er samarbeidet med foresatte og faddere godt nok ivaretatt?

☐ Ja

☐ Nei

Fritekst: Vi foreslår også her å **legge til** et nytt kulepunkt for å få frem mulighetene i barne- og ungdomsorganisasjonenes tilbud: «*oppfordre til å bli kjent med, og delta på, menighetens og barne- og ungdomsorganisasjonenes tilbud for ungdommer f.eks. ved ledertreningskurs, leirer og større arrangement.*»

Veiledende lister bibeltekster- konfirmasjonstiden

47. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for konfirmasjonstiden?

Fritekst:

Her savner vi fortellingen om Guds løfte til Abraham, som er viktig for den store fortellingen i Bibelen og foreslår at 1 Mos 12, 1–5 samt 15, 1–5 er med som kjernetekst også for konfirmantene.

Vi savner også en tekst om “Den nye himmel, og den nye jord” F.eks. Joh Åp 21, 1–5.

Det oppleves også rart at to litt ulike kristne høytider er slått sammen til «Jesu himmelfart og pinsefortellingen» og foreslår at disse deles opp i Kristi(Jesu) himmelfart: Apgj 1, 6–11 /Matt 28, 16–20 og Pinse: Apgj 2, 1–13

Vi savner også noen fortellinger fra den første kristne kirke, som vi tror er viktige også for barn å møte. Da kan man ta med f.eks. Apgj 2, 42–47, eller 4, 32–35 og en fortelling som Apgj 13, 13–16, 42–51, eller Apgj 18, 1–17.

Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for konfirmasjonstiden? Fritekst:

Vi savner en overskrift som f.eks. «Tekster som tematiserer kirkens globale oppdrag» med f.eks. dette tekstutvalget under:

Starten på Guds frelsesplan for hele verden (1 Mos 12,1–5)

Verdensvidt perspektiv i salmene (Sal 8, Sal 22, 28–30, Sal 67, Sal 96)

Verdensvidt perspektiv hos profetene (Jesaja 49,6, Jesaja 55, 4–5)

Gud bryr seg om andre folkeslag (Jona 1–4)

Hva krever Gud av oss? (Mika 6,8)

Guds kjærlighet til hele verden (Joh 3,16)

Jesus om jordens salt og verdens lys (Matt 5, 13–16)

Jesu oppdrag til disiplene i de ulike evangeliene (Mark 16,15, Luk 24, 47–48, Joh. 20,21, og Apg. 1,8)

Jesu oppstandelse er ikke bare for jødene, men hele verden (Apgj 8, 26–40, Apgj 10)

Hvordan kan de tro på noe de ikke har hørt? (Rom 10, 13–15)

48. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

☒ Ja

☐ Nei

Fritekst:

Det hadde vært mer praktisk dersom eksempeltekstene hadde stått rett etter kjernetekstene for de ulike aldersgruppene, ettersom man vil bruke begge listene når det jobbes med lokal plan for aldersgruppene.

49. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst:

Vi savner sanger og salmer med et globalt perspektiv og foreslår:

Nos 433 «*Da Herren kom...*», Nos 713 «*Intet er vårt..*», og Nos 697 «*Der det nye livet lever*» å få mer globalt fokus også i sangvalget. Samt Nos 700 «*Vinden kjenner ingen grenser*» for pinse, eller fokus på Den hellige ånd.

Det er også lite salmer fra den verdensvide kirke foreslått, og naturlige forslag kan da være: Nos 696 «*Thuma mina*», Nos 204 «*Han er oppstanden*», Nos 674 «*Pris være Gud*» noen forslag som kunne vært inkudert. (side 1200 i salmeboka har en fin liste man evt kan henvise til)

50. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst:

Rammeplan for 13–19 år

51. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for 13–19 år?

Fritekst:

Rammeplanen løfter fram trosutvikling, identitetsdannelse og medvirkning på en god måte. NMSU mener likevel at betydningen av disippelskap, lederutvikling og overgangen fra konfirmasjonstid til videre deltakelse i kristne fellesskap bør synliggjøres sterkere. Barne- og ungdomsorganisasjonene er viktige samarbeidspartnere som tilbyr ledertrening, fellesskap, leirer, frivillige oppgaver og arenaer for videre trospraksis. Planen bør derfor

tydeligere anerkjenne organisasjonenes bidrag til rekruttering, tilhørighet og livslang deltakelse i kirke og kristent arbeid.

NMSU mener også at kirkens globale oppdrag og det verdensvide fellesskapet er viktig å invitere ungdommene med på. Og vi ønsker ved konkrete forslag under at dette kommer tydeligere fram i planen.

52. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?

Fritekst:

For å få frem økt fokus på disippelskap og det globale foreslår vi to utdypninger ved å i siste setningen i første avsnitt: «*Fortellingene om Jesu liv, død og oppstandelse kan gi mening, håp og retning i ungdommenes liv.*» legge til «inspirere til etterfølgelse og disippelskap» så det blir: «*Fortellingene om Jesu liv, død og oppstandelse kan gi mening, håp og retning i ungdommenes liv og **inspirere til etterfølgelse og disippelskap.***»

Vi foreslår også å **legge til** følgende setning på slutten av avsnitt to:

«*Med utgangspunkt i kirkens globale oppdrag og det verdensvide fellesskapet kan kirken gi ungdommene et utgangspunkt for etisk refleksjon og engasjement for en bedre verden med utgangspunkt i et utvidet verdensbilde.*»

53. Mener høringsinstansen at rammeplanen treffer ungdoms behov for tilhørighet, refleksjon og identitetsutvikling?

☒ Ja

☐ Nei

Fritekst:

Ja, i stor grad. Men vi savner en refleksjon over verdensbilde og påvirkningsmuligheter som foreslått i svaret over.

54. Er vektleggingen av medvirkning og ansvar for ungdom hensiktsmessig?

☒ Ja

☐ Nei

Fritekst:

55. Er aktivitetene og tilbudene realistiske og relevante?

☒ Ja

☐ Nei

Fritekst:

I stor grad, men vi savner også her en utdypning av mulighetene i samarbeidet med barne- og ungdomsorganisasjonene og foreslår følgende endring i første avsnitt med setningen: «*Ledertrening og samtalegrupper er viktige tilbud.*» **endres** til: “*Ledertrening, **mentorrelasjoner**, samtalegrupper **gjør** i samarbeid med barne- ungdomsorganisasjonene er viktige tilbud.*”

Og på siste setning i andre avsnitt: «*Barne- og ungdomsorganisasjoner kan være viktige samarbeidspartnere i gjennomføring av ulike aktiviteter og ledertrening.*» endres til «*Barne- og ungdomsorganisasjonene er viktige læringsfellesskap og samarbeidspartnere innen leir, ressurser til kirkelig undervisning, ledertrening, misjonsengasjement og demokratisk deltakelse.*»

56. Er erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning» tilpasset ungdom?

☐ Ja

☐ Nei

Fritekst:

Vi foreslår å legge til følgende punkt:

«*Reflektere over Bibelens store fortelling og egen livsfortellings plass i denne.*»

57. Er det innspill til sentrale temaer og utvalgsriterier?

Fritekst:

Vi savner et bredere fokus på kirkens globale oppdrag enn bare kamp for rettferdighet og vern om skaperverket – og foreslår å erstatte siste kulepunkt med følgende formulering:

«*Bibeltekster som løfter fram kirkens globale oppdrag, derunder også poetiske og etiske bibeltekster om kamp for rettferdighet og vern om skaperverket*»

Vi foreslår også å **legge til** følgende punkter under Sentrale temaer og utvalgsriterier:

«*Bibeltekster om bønn, fellesskap og andre trospraksiser*»

«*kjennskap til profetiske bibeltekster som sjanger, og deres betydning i samtiden, og fortsatt i dag.*»

Vi savner også fokus på den store fortellingen i Bibelen og foreslår å **legge til** følgende punkt under tolkningskompetanse:

«*Ungdommene skal få kjennskap til Bibelen som en stor helhetlig sammenhengende fortelling, og erfare hvordan vi kan lese enkeltfortellinger og våre livsfortellinger inn i denne, samt se fortellingen i et verdensvidt perspektiv.*»

58. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

Fritekst:

Forslag til nye setninger/endring av setninger: (foreslåtte tillegg markert med **fet skrift**)

(Ny. Foreslås som linje 1 eller 2) “**Lære om hvorfor og hvordan kirkens historie og tradisjon er relevant for vår trosutfoldelse idag.**”

(linje 4. Foreslås som linje 2 eller 3) “**syng salmer og sanger fra ulike tradisjoner, kulturer og verdensdeler.**”

(Ny. Foreslås som linje 1 eller 2) “**Reflektere over kirkens rolle som en verdensvid samfunnsaktør og grasrotbevegelse, og kjenne noe av den historiske bakgrunnen for utbredelsen, samt reflektere over hvilken betydning dette kan ha for eget liv og engasjement både lokalt og globalt.**”

(Linje 1, foreslås som linje 4.) «*delta i og lære om viktigheten av feiring/markering av merkedager i kirkeåret, for eksempel, **pinsedag, Kristi Himmelfart, fastetiden, Maria budskapsdag / Márjjábeaivi / Maarjean biejjie / Márjjebiejvve, bots- og bønnedag og skaperverkets dag osv.***»

(Nytt punkt foreslåes til slutt): «***reflektere over hvordan kirkens rolle som grasrotbevegelse har preget dens utbredelse gjennom historien og geografisk, samt hva det har å si i dag i global sammenheng.***»

59. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Fritekst:

Generell kommentar: Det er forsøkt å gjøre en forenkling og sammenslåing av punktene her, da vi tror det vil gjøre det mer brukervennlig i kirkelige ansattes hverdag. I tillegg er det gjort noen språklige endringer og justeringer.

(tillegg markert med fet skrift)

- (linje 2) “synge salmer og **lovsanger, joike.**”
- (linje 3) “**lære om viktigheten av faste rytmer**, bruke liturgiske elementer og andre trospraksiser til å forme sine egne **trosvaner**, gudstjenester og samlinger. **På denne måten kan oppbygningen** av gudstjenesten, liturgi og trospraksiser nytolkes og **bli relevant i ungdommenes liv.**”
- (linje 6) stille eksistensielle spørsmål og tenke kritisk, vurdere ulike argumenter for og mot Guds eksistens (hentet fra linje 9), sette ord på egen tro og tvil og lete etter svar **i Bibelen og andre kristne kilder.**”
- (linje 7) “reflektere over viktige temaer som nåde, **syndstilgivelse** og forsoning, og om troens betydning for identitet, selvbilde og selvfølelse og om **forvalterskap av Guds skapelse, lokalt og globalt.**”
- (linje 9 – foreslår å flette inn i linje 6, da de overlapper)
- (linje 10 foreslås å slå sammen med linje 11) **reflektere over kristendommens rolle i møte med andre** religioner og livssyn og delta i dialogiske samtaler med ungdommer som tilhører andre religioner og livssyn.
- (linje 12 foreslås å flyttes over linje 10/11, alternativt under linje 5)
- (linje 13 foreslås å flyttes opp under linje 5 – da samles flere praktiske punkter knyttet til praktiske kirkelig aktiviteter)

I tillegg foreslår vi å legge til følgende punkter:

«*sette ord på egen tro og dele erfaringer med tro på en naturlig og trygg måte i møte med andre.*»

«*møte fortellinger, trosuttrykk og erfaringer fra den verdensvide kirke og reflektere over egen plass i dette utvidede fellesskapet.*»

«Reflektere over eget engasjement for en bedre verden med utgangspunkt i kirkens globale oppdrag og det verdensvide fellesskapet.»

Vi foreslår også følgende utdypning for å få frem mulighetene i samarbeid med barne- og ungdomsorganisasjonene: *«delta i ungdomsarbeid i andre menigheter eller i organisasjoner.»* foreslås endret til *«delta i ungdomsarbeid i andre menigheter eller organisasjoner, og utforske muligheter for lederansvar, tjeneste og videre engasjement lokalt og globalt.»*

60. Er foresattes og fadderens rolle hensiktsmessig beskrevet etter religiøs myndighetsalder?

☐ Ja

☐ Nei

Fritekst:

Veiledende lister bibeltekster - 13-19 år

61. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av kjernetekster for 13-19 år?

Fritekst:

Her savner vi fortellingen om Guds løfte til Abraham, som er viktig for den store fortellingen i Bibelen og foreslår at 1 Mos 12, 1-5 samt 15, 1-5 er med som kjernetekst også for ungdommene.

Det oppleves også rart at to litt ulike kristne høytider er slått sammen til «Jesu himmelfart og pinsefortellingen» og foreslår at disse deles opp i Kristi(Jesu) himmelfart: Apgj 1, 6-11 /Matt 28, 16-20 og Pinse: Apgj 2, 1-13

Vi savner også noen fortellinger fra den første kristne kirke, som vi tror er viktige også for ungdommer å møte. Da kan man ta med f.eks. Apgj 2, 42-47, eller 4, 32-35 og en fortelling som Apgj 13, 13-16, 42-51, eller Apgj 18, 1-17. Apgj 8, 28-39 er også en relevant tekst å ha med som i tillegg kaster lys på bibeltolkning, eller Apgj 10 1-48 som er relevant for hvordan kristendommen kunne utbre seg utenfor rammene av Jødedommen.

62. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for 13-19 år?

Fritekst:

Vi savner en overskrift som f.eks. «Tekster som tematiserer kirkens globale oppdrag» med f.eks. dette tekstutvalget under:

Starten på Guds frelsesplan for hele verden (1 Mos 12,1-5)

Verdensvidt perspektiv i salmene (Sal 8, Sal 22, 28-30, Sal 67, Sal 96)

Verdensvidt perspektiv hos profetene (Jesaja 49,6, Jesaja 55, 4-5)

Gud bryr seg om andre folkeslag (Jona 1-4)

Hva krever Gud av oss? (Mika 6,8)

Guds kjærlighet til hele verden (Joh 3,16)

Jesus om jordens salt og verdens lys (Matt 5, 13-16)

Jesu oppdrag til disiplene i de ulike evangeliene (Mark 16,15, Luk 24, 47–48, Joh. 20,21, og Apg. 1,8)

Jesu oppstandelse er ikke bare for jødene, men hele verden (Apgj 8, 26–40, Apgj 10)

Hvordan kan de tro på noe de ikke har hørt? (Rom 10, 13–15)

63. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

☒ Ja

☐ Nei

Fritekst:

Det hadde vært mer praktisk dersom eksempeltekstene hadde stått rett etter kjernetekstene for de ulike aldersgruppene, ettersom man vil bruke begge listene når det jobbes med lokal plan for aldersgruppene.

64. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst:

Vi savner sanger og salmer med et globalt perspektiv og foreslår:

Nos 433 «*Da Herren kom...*», Nos 713 «*Intet er vårt...*», og Nos 697 «*Der det nye livet lever*» å få mer globalt fokus også i sangvalget. Samt Nos 700 «*Vinden kjenner ingen grenser*» for pinse, eller fokus på Den hellige ånd.

Det er også lite salmer fra den verdensvide kirke foreslått, og naturlige forslag kan da være: Nos 696 «*Thuma mina*», Nos 204 «*Han er oppstanden*», Nos 674 «*Pris være Gud*» noen forslag som kunne vært inkudert. (side 1200 i salmeboka har en fin liste man evt kan henvise til)

65. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst:

Rammeplan for unge voksne

66. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for unge voksne?

Fritekst:

Rammeplanen har et godt fokus på trosmodning, refleksjon og fellesskap, men omtaler i liten grad betydningen av disippelskap, lederutvikling og kristne organisasjoners bidrag i arbeidet blant unge voksne. NMSU anbefaler at planen tydeligere synliggjør barne- og ungdomsorganisasjonene som viktige samarbeidspartnere og ressurser for trospraksis, ledertrening, frivillig engasjement lokalt og globalt, misjon og videre tilhørighet i kristne fellesskap. Vi foreslår konkrete endringer i svarene under som kan være med å løfte dette fram.

67. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning?

Fritekst:

Vi foreslår følgende **utdypning** av setninger i siste avsnitt i innledningen: «*Undervisningen skal støtte unge voksne i å modnes i troen. Den styrker tilhørigheten til kirken og løfter fram sammenhengen mellom tro, liv og samfunnsengasjement.*» slik at det heller står: «*Undervisningen skal støtte unge voksne i å modnes i troen og vokse som Jesu disipler.*

*Den styrker tilhørigheten til kirken og **kristne fellesskap**, og løfter fram sammenhengen mellom tro, liv, tjeneste og samfunnsengasjement, **lokalt og globalt.**»*

68. Er aktivitetene relevante og fleksible nok for målgruppen?

☐ Ja

☒ Nei

Fritekst:

Vi mener at mulighetene i samarbeidet med barne- og ungdomsorganisasjonene er underkommunisert og foreslår en utdypning av følgende setning i første avsnitt:
«*Menigheten kan også initiere, koordinere og videreutvikle samarbeid med kristne organisasjoner, nabomenigheter og aktører i lokalsamfunnet.*» utdypes med tillegg i fet til :
«*Menigheten kan også initiere, koordinere og videreutvikle samarbeid med kristne organisasjoner, **som bidrar med fellesskap, ledertrening, disippelskap, frivillig engasjement og misjonale arenaer for unge voksne, samt med nabomenigheter og andre aktører i lokalsamfunnet.***»

69. Mener dere at rammeplanen treffer unge voksnes livssituasjon og behov?

☒ Ja

☐ Nei

Fritekst:

70. Er vektleggingen av identitet, tilhørighet og trosutvikling hensiktsmessig?

☒ Ja

☐ Nei

Fritekst:

71. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»?

Fritekst

Vi foreslår at punktet: «*Utforske hvordan Bibelen utfordrer til bruk av egne talenter og frivillig engasjement i menigheten*» **endres** til: «*Utforske hvordan Bibelen utfordrer til bruk av egne talenter og frivillig engasjement **lokalt og globalt.***»

72. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

Fritekst:

Vi foreslår å utvide punktet: «*få dypere forståelse av kirkens verdensvide karakter og oppdrag, og hvordan en selv og lokalmenigheten hører til her.*» til «*få dypere forståelse av kirkens verdensvide karakter, **misjonsoppdrag** og hvordan en selv, lokalmenigheten **og kristne organisasjoner er deltakere i dette oppdraget.***»

73. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis»?

Fritekst:

Vi foreslår følgende justeringer på punktene under:

Punktet «*samtale om hva det kan bety å følge etter Jesus og være hans disippel, og hva det betyr at Gud er nær.*» endres til «*samtale om hva det kan bety å følge etter Jesus og være*

*hans disippel, og utrustes til **et liv i disippelskap gjennom trospraksis, fellesskap og tjeneste, lokalt og globalt.***»

Punktet : «*reflektere over kall til frivillig engasjement i menigheten og kirken.*» utvides til «*reflektere over kall til frivillig engasjement, **tjeneste og lederskap i menigheten, kirken og kristne organisasjoner.***»

Punktet: «*oppdage muligheter til å bruke evner, interesser og nådegaver til tjeneste for Gud i menighet og samfunn, og få opplæring i aktuelle oppgaver.*» utvides til :«*oppdage muligheter til å bruke evner, interesser og nådegaver til tjeneste for Gud i menighet, **organisasjoner og samfunn, og få opplæring, veiledning og ledertrening til aktuelle oppgaver.***»

Punktet: «*engasjere seg i misjonale og/eller diakonale prosjekter i menigheten eller hos samarbeidspartnere.*» utvides til : «*engasjere seg i misjonale og/eller diakonale prosjekter i menigheten og hos **samarbeidende misjonsorganisasjoner, og få erfaring med kristen tjeneste lokalt og globalt.***»

Veiledende lister bibeltekster- unge voksne

74. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av tekster for unge voksne?

Fritekst:

Det oppleves rart at det er foreslått en håndfull tekster i tillegg til tekstene for 13–19, og disse oppleves som tilfeldige. Vi foreslår at en velger å enten gjøre som for tekstforslagene for voksne, eller jobber skikkelig med ei utfyllende liste, f.eks. basert på eksempeltekstene til 13–19åringene.

75. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av eksempeltekster for unge voksne?

Fritekst:

Det oppleves rart at det er foreslått en håndfull tekster i tillegg til tekstene for 13–19, og disse oppleves som tilfeldige. Vi foreslår at en velger å enten gjøre som for tekstforslagene for voksne, eller jobber skikkelig med ei utfyllende liste, f.eks. basert på eksempeltekstene til 13–19åringene.

76. Er det hensiktsmessig med veiledende lister utformet med inndelingen kjernetekster og eksempeltekster?

☐ Ja

☒ Nei

Fritekst:

Her er det ikke hensiktsmessig med to så ufullstendige lister. Se svar over

77. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst:

Vi savner også her sanger og salmer med et globalt perspektiv og foreslår en egen underoverskrift med tittel «salmer om misjon» : med følgende salmer under:

Nos 688 «*Go tell it on the mountain...*», Nos 691 «*Din rikssak Jesus...*», Nos 695 «*Rop det ut*». Nos 696 «*Thuma mina*», Nos 697 «*Der det nye livet lever*» og Nos 700 «*Vinden kjenner ingen grenser*» kan være forslag.

Vi foreslår også en til underoverskrift: «Salmer fra den verdensvide kirke» der man plukker relevante salmer fra listen på side 1200 i salmeboka.

78. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst:

Rammeplan for voksne

79. Har høringsinstansen overordnede innspill til rammeplan for voksne?

Fritekst:

80. Har høringsinstansen innspill på rammeplanens innledning? Fritekst:

81. Rammeplanene bruker gjennomgående formuleringen “For at barna/konfirmanter/etc skal lære om Bibelen/kristen tro/etc, kan kirken invitere dem til å: (...)”. Kirkerådet ønsker tilbakemelding på om det er for lite forpliktende innhold i de seks rammeplanene generelt, og i rammeplanen for konfirmasjonstiden spesielt.

Fritekst:

82. Mener høringsinstansen at rammeplanen ivaretar bredden i voksnes livssituasjoner?

☐ Ja

☐ Nei

Fritekst:

83. Er målet om både dybde og tilgjengelighet i undervisningen hensiktsmessig formulert?

☐ Ja

☐ Nei

Fritekst:

84. Er aktivitetene relevante og gjennomførbare i lokal sammenheng?

☐ Ja

☐ Nei

Fritekst:

85. . Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Bibel, tekst og tolkning»?

Fritekst:

86. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kirkens kultur og tradisjon»?

Fritekst:

87. Er det innspill til erfaringsmålene innenfor «Kristen tro i praksis» for voksne?

Fritekst:

88. Mener dere at rammeplanen ivaretar livsnære temaer og ulike livsfaser på en god måte?

☐ Ja

☐ Nei

Fritekst:

Veiledende lister bibeltekster - voksne

89. Har høringsinstansen innspill til tekstutvalget for voksne?

Fritekst:

90. . Er det andre innspill til veiledende lister for bibeltekster?

☐ Ja

☐ Nei

Fritekst:

91. Har høringsinstansen innspill til utvalg og omfang av salmer?

Fritekst:

92. Har høringsinstansen innspill på praksisformer?

Fritekst: